

INGEZONDEN.

COOPERATIE.

Het ideaal: een coöperatief Dental Depot voor alle Nederlandsche tandartsen — is in de praktijk niet zoo gemakkelijk te verwezenlijken als het in de theorie lijkt.

Proeven op bescheiden schaal, in de Noord. Afd. genomen, met het coöperatief inkoopen van eenige meest gangbare verbruiksartikelen, hadden bij de deelnemers de zekerheid gewekt, dat door coöperatie onze onkosten-rekening vrij belangrijk kon worden besnoeid.

Er moest echter aan zekere voorwaarden worden voldaan: volledig vertrouwen in de commissie van uitvoering, algemeene samenwerking en..... medewerking van de bestaande Dental Depôts.

Het was ons namelijk onmogelijk direkt van den fabrikant te betrekken, we moesten onze bestellingen bij de Dental Depôts plaatsen, Nu zou bij een landelijke coöperatie deze laatste, bezwarende factor, wegvallen, daar het niet is aan te nemen, dat de groot-fabrikant zou kunnen volharden bij zijn weigering, direkt aan de gezamenlijke tandartsen te gaan leveren tegen groothandelsprijzen, daar de bestellingen dan een omvang zouden krijgen, die hij niet zoo gemakkelijk zijn deur voorbij zou laten gaan.

Nadere kennisneming van het coöperatie vraagstuk, als lid van de commissie hiervoor door de maatschappij benoemd, gaf mij reeds spoedig de overtuiging, dat zuivere coöperatie voor een lichaam als onze maatschappij, in de eerste jaren althans, totaal onuitvoerbaar zou zijn.

Allereerst omdat ons spoedig bleek, dat alle collega's voor die idee nog niet rijp waren, er was nog te veel wantrouwen en geheimzinnigheid, algemeene samenwerking ontbrak, doch bovendien trad bij een landelijke coöperatie nog een andere machtige factor op..... „das Kapital”. —

Bij een coöperatief Dental Depôt moet men hebben bedrijfskapitaal, omdat door aan de uiteenlopende eischen van 200 of 300 tandartsen te kunnen voldoen, men voorraden moet gaan houden van alle tandheelkundige benodigdheden. —

Heeft men dit laatste, (de commissie zag geen kans de benodigde som van de tandartsen los te krijgen), dan moet men nog hebben: een persoon, deskundig en bekwaam, voldoende administratief onderlegd en over goede koopmanseigenschappen beschikkende, om niet alleen de zaak aan den gang te brengen, doch ze tevens zoo te beheeren dat de tandartsen in alle opzichten tevreden gesteld worden.

Dat een collega zich hiervoor beschikbaar zal stellen mag vrijwel als uitgesloten worden beschouwd.

Ziehier de voornaamste redenen waarom de commissie eenparig haar advies aan het Hoofdbestuur gaf: voorloopig geen verdere stappen in de richting van zuivere coöperatie te gaan doen.

Wat de commissie verder gedaan heeft en de leden heeft geadviseerd, wil ik gaarne later hier of op een andere plaats bespreken, nadat de besprekingen, die nog gaande zijn met het bestuur van de afd. Amsterdam over deze zaak, naar aanleiding van het verslag van deze afd. in het jongste nummer van het Tijdschrift, geëindigd zullen zijn.

'k Wil alleen opmerken dat ik nog steeds een vurig voorstander ben van een coöperatief dental depot voor alle tandartsen, en dit in de toekomst zeker zie tot stand komen.

Het zou mij echter spijten, indien het Hoofdbestuur naar aanleiding van de motie Amsterdam, het coöperatie vraagstuk direkt weer aan de orde ging stellen.

Het gegeven advies van de vroegere commissie behoeft een zuivere coöperatie niet in den weg te staan, kan het tot standkomen er van wel vergemakkelijken en bespoedigen.

De coöp. commissie heeft willen zijn: praktisch en zakelijk, wetende dat: „le mieux est souvent l'ennemi du bien”.

Laat de afd. Amsterdam nu ook practisch blijven.

Wat voor het geheele land vooreerst onuitvoerbaar bleek, kan in een groote afd. als Amsterdam is, zeer goed mogelijk zijn.

Vele ongunstige factoren bij een landelijke coöperatie vallen bij een plaatselijke weg.

Het geheele land zal zonder twijfel met belangstelling kennis nemen van wat de grootste afd. van onze Maatschappij, bereikt met zuivere coöperatie.

Immers nergens zijn de factoren zoo gunstig als hier: een groote afd. die met *algemeene stemmen* een motie aanneemt om den weg te effenen tot coöperatie; dus algemeene samenwerking.

Men krijgt geen ingewikkelde administratie van verzending, zichten en retourzendingen, geen uitgebreide correspondentie, men heeft meer contact onderling, er komt dus spoediger vertrouwen.

Na een gunstigen uitslag zal het Hoofdbestuur ongetwijfeld meer geldige redenen hebben, stappen te gaan ondernemen, alle maatschappijleden in de zegeningen van de coöperatie te doen deelen.

Het zou mij spijten indien op de eerstvolgende jaarvergaderingen, het coöperatievraagstuk reeds weer, op de in den regel toch reeds overladen agenda, kwam te staan, en oorzaak zou worden van veel getheoretiseer en onvruchtbare polemiek.

Het coöperatie-vraagstuk moet in de eerste plaats praktisch worden aangepakt om een goede oplossing te krijgen.

Groningen, Febr. 1921.

T. HOEKSEMA.

Geachte heer N.

In het Februari-nummer komt een artikel van U voor over de Tandheelkundige Studentenalmanak voor 1921.

U heeft uit het jaarverslag over 1920 „een en andere overgenomen”, en U deed dit op een wijze, die menigeen zal doen veronderstellen, dat het huidige Tandheelkundig onderwijs hopeloos in de war is.

Om uit die ongelukkige toestand te geraken doet U een middel aan de hand, n.l. dat van Prof. Hesseling en geeft dit „belanghebbenden ter overweging”.

We kenden dit artikel uit Minerva en hebben ons verbaasd over de achterlijke toestanden bij het H. O., waar „meestal” „*losse babbekritiek* (bestaat) *die langs allerlei omwegen en deerlik misvormd tot den hoogleeraar komt, een kritiek, die hem ergert zonder dat hij er iets aan heeft.*”

U liet veel weg uit het art. van Prof. H., en 't ware te wensen geweest dat U met deze alinea 't zelfde had gedaan. Immers het mag U toch bekend zijn, dat „John Tomes” de door Prof. H. aangegeven weg reeds lang ingeslagen heeft. De *jaarcommissies* dragen zorg, dat het bestuur op de hoogte blijft van de wensen der studenten en de fouten in de inrichting van het onderwijs. Komen deze het bestuur gegronnd voor, dan wendt het zich tot den Directeur of de afdelingshoofden. Het is mij als Praeses van J. T. steeds voorgekomen, dat een zoodanige kritiek (babbekritiek?) den lektoren welkom was en werden we steeds zoveel mogelijk in onze wensen tegemoet gekomen, zonder dat we ooit „*ergernis*” hebben bespeurd.

Vergis ik me niet, dan heeft U Uw collega's willen tonen, dat het tandheelkundig onderwijs ondanks de veranderingen er toch nog niet veel op vooruit is gegaan. En daarom was U enigszins eenzijdig in Uw opsomming. Mochten Uw aanhalingen de toestand van vroeger juist weergeven, dan zal ieder, die het jaarverslag in z'n geheel las, of liever, ieder die de huidige toestand kent, konkluderen dat Uw „*Plus que ça change, plus que c'est la même chose*” absoluut niet opgaat. Ik kan U bovendien nog mededelen dat voor de cursus 1920-21. verscheidene van de door U aangebrachte mistanden verdwenen zijn of bezig zijn te verdwijnen.

U bekritiseerde dus als ik me niet vergis het onderwijs, zowel als de houding van „belanghebbenden”, aan den hand van „ouwe koek”.

Hoogachtend,

Uw dw.

v. HOEVE.

Ondergeteekende wil gaarne erkennen, dat het — om misverstand te vermijden — beter ware geweest indien hij de bewuste zin had weggelaten; het is geen oogenblik zijn bedoeling geweest den studenten babbekritiek te verwijten, het verslag zelf bewijst immers al het tegendeel.

Uit het verslag in den Studentenalmanak bleek echter dat het onderwijs nog niet is, wat het wezen moet. Dit kan liggen aan het onderwijs als zoodanig, aan docenten en aan studenten, en het bewuste verslag bewijst dat het aan alle drie ligt. Aan het onderwijs, omdat klaarblijkelijk de studenten — vooral de eerste jaren — voldoende belangstelling in hun studie missen (gevolg van het feit dat zij onmiddellijk op het Instituut komen in plaats van eerst een grondige vooropleiding te krijgen); hierop sloeg het: Plus que ça change etc.

Aan docenten en studenten omdat men blijkbaar, n'en déplaise de methoden van „John Tomes” de manier nog niet gevonden had, om deze kritiek ingang te doen vinden. Zo lang bijv. colleges als „een wonderland” beschouwd worden, is of de docent onbegrijpelijk, of zijn de studenten onbevattelijk. In beide gevallen zal echter de docent van taktiek dienen te veranderen, wil hij eenig resultaat van zijn college's verwachten, hetgeen toch vermoedelijk de bedoeling is.

Wanneer wij verder lezen, dat zelfs colleges die volgens studentenoordeel, „buitengewoon interessant” waren, slecht werden bezocht, dan zijn het hier uitsluitend de studenten die tot inkeer moeten worden gebracht. Wanneer nu de jaarcommissies, door den heer van Hoeve genoemd, succes hadden gehad, dan had men een ander verslag mogen verwachten. Uit zijn schrijven blijkt echter — hetgeen ons veel genoeg doet — dat we voor de toekomst op wat beters mogen hopen.

Dat de referent „ouwe koek” becristiseerde kon de stakker niet helpen, ze werd hem in den pas verschenen almanak als „de laatste versche” voorgezet!

N.

DUITSCH KINDEREN.

Naar aanleiding van den verleenden finantiëlen steun en de welwillendheid van verschillende collega's om kinderen van Duitsche tandartsen ter verzorging op te nemen, heeft de „Hilfsverein deutscher Zahnärzte für Kriegsteilnehmer” op zeer bijzondere wijze met groote erkentelijkheid haar dank betuigd. Nu echter de nood in Duitschland volstrekt nog niet gelenigd is, verzoek ik in naam van de „Hilfsverein” nog eens vriendelijk, doch dringend, of collega's zich willen opgeven, die bereid zijn Deutsche kinderen in huis te nemen of voor hunne rekening in pension te plaatsen.

P. J. J. COEBERGH.

Hamburgerstraat, Utrecht.